

Suomen Lantakaasu Oy
Tuula Gåpå
tuula.gapa@st1.com

Suomen Lantakaasu Oy: biokaasulaitos, Kiuruvesi

Perusteltu päätelmä

Perusteltu päätelmä on yhteysviranomaisen hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista tekemä perusteltu johtopäätös, joka on tehty arviointiselostuksen, siitä annettujen mielipiteiden ja lausuntojen sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun pohjalta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain nojalla (jäljempänä YVA-laki).

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Suomen Lantakaasu Oy:n biokaasulaitos, Kiuruvesi.

Hankkeesta vastaava, YVA-konsultti ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava: Suomen Lantakaasu Oy. Yhteyshenkilö: Tuula Gåpå, puh 050 568 6007, tuula.gapa(at)st1.com

YVA-konsultti: Sweco Finland Oy. Yhteyshenkilö: Pekka Lähde, puh 050 329 4346, pekka.lahde(at)sweco.fi

Yhteysviranomainen: Pohjois-Savon ELY-keskus. Yhteyshenkilö Päivi Karhunen, puh 0295 026 194, paivi.karhunen(at)ely-keskus.fi

Hankkeen kuvaus ja arvioitavat vaihtoehdot

Valion ja ST1:n yhteisesti omistama Suomen Lantakaasu Oy suunnittelee Kiuruvedelle Ylä-Savoon biokaasulaitosta ja sen yhteydessä toimivaa biokaasun nesteytyslaitosta Pyhänsalmentien varrelle (valtatie 27) tai Nyteikönahoon. Pienempiä ns. satelliittilaitoksia on suunniteltu kolmesta kuuteen kappaletta Ylä-Savon alueelle. Biokaasulaitoksessa hyödynnetään Ylä-Savon alueen maito-, karja- ja sikatiloilta muodostuvia sivutuotteita kuten liete- ja kuivikelantaa sekä ruohosäilörehua. Biokaasulaitos vastaanottaa lisäksi meijeri- ja panimoteollisuuden

rejektijätteitä, kuten heraa ja hiivaa. Teollisen mittakaavan biokaasulaitoksessa hyödynnetään noin 460 000 tonnia raaka-aineita vuodessa.

Valmistettu biokaasu johdetaan kaasuvarastoon, josta se siirretään jatkojalostukseen nesteytettäväksi. Lisäksi kierrätyslannoitteet palautetaan hyödynnettäväksi maatalolle. Biokaasulaitos tuottaa uusiutuvaa biokaasua vuodessa 100 GWh sekä laitokselle tuodaan satelliittilaitoksilta 50 GWh paineistettua biokaasua nesteytettäväksi. Kokonaistuotanto on 150 GWh nesteytettyä biokaasua.

Lisäksi keskitettyyn biokaasulaitokseen toimitetaan paineistettua biokaasua satelliittibiokaasulaitoksilta nesteytettäväksi liikennepolttoaineeksi.

Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan seuraavien vaihtoehtojen ympäristöllisiä vaikutuksia:

VE0: Hanketta ei toteuteta

VE1: Toteutetaan biokaasulaitos Kiuruveden Pyhäsalmentien alueelle

VE2: Toteutetaan biokaasulaitos Kiuruveden Nyteikönahoon

YVA-MENETTELYN ETENEMINEN JA SEN YHTEENSOVITTAMINEN MUIHIN MENETTELYIHIN

Suomen Lantakaasu Oy on saattanut hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) vireille toimittamalla ympäristövaikutusten arviointiohjelman (jäljempänä arviointiohjelma) yhteysviranomaiselle 6.10.2022. Arviointiohjelma oli nähtävillä 17.10.2022 – 16.11.2022 ja yhteysviranomainen antoi siitä lausuntonsa 16.12.2022.

Hankkeesta vastaava on toimittanut 18.4.2023 yhteysviranomaiselle ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (jäljempänä arviointiselostus) sen käsittelyä ja perustellun päätelmän antamista varten.

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy YVA-lain liitteen 1 kohdan 11b perusteella (jätteiden käsittelylaitokset, joissa muuta kuin vaarallista jätettä käsitellään biologisesti ja jotka ovat mitoitettu vähintään 35 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle).

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja lausunnot

Arviointiselostuksessa on esitetty hankkeen suunnittelussa huomioon otettavia hankkeen toteuttamisen edellyttämiä eri viranomaisten lupia ja päätöksiä.

14.7.2023

Asemakaavan laatimista edellytetään, jotta hanke voisi toteutua. Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta Tukesilta tulee hakea lupaa vaarallisia kemikaaleja käsittelevää ja varastoivaa laitosta varten. Toiminnalle tulee hakea ympäristölupa ympäristönsuojelulain liitteen 1 kohdan 13 e perusteella. Lisäksi rakentamista varten tulee hakea rakennuslupa. Liittymäjärjestelyjä turvallisen raskaan liikenteen maantieliittymän saamiseksi tarvitaan maantieliittymän muutos tai uusi liittymälupa. Kiuruveden pienkoneiden lentokentän vuoksi laitokselle tulee hakea Fintraffic Lennonvarmistus Oy:ltä lentoestelausunto ja laitoksen korkeuden mukaan Ilmailulain mukainen lentoestelupa.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

YVA-selostus on kuulutettu 24.4-31.5.2023 välisenä aikana.

Kuulutus ja arviointiselostus liitteineen julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla www.ymparisto.fi/SuomenLantakaasubiokaasulaitosYVA. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Kiuruveden kaupungin verkkosivuilla. Lisäksi arviointiselostuksesta ja sen nähtävillä olosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu Kiuruvesi-lehdessä ja Iisalmen Sanomissa 25.4 ja 26.4.2023 julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Paperimuodossa YVA-selostukseen on voinut tutustua Kiuruveden kaupungin infopisteessä ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen aulapalveluissa osoitteessa Kallanranta 11.

YVA-selostuksesta on voinut esittää lausuntoja ja mielipiteitä 24.4-31.5.2023 välisenä aikana. Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimittamaan yhteysviranomaiselle.

ELY-keskus on 24.04.2023 pyytänyt arviointiselostuksesta lausuntoja seuraavilta viranomaistahoilta: Fingrid Oy:ltä, Itä-Suomen aluehallintovirastolta, Iisalmen ympäristöpalveluilta, Kuopion kulttuurihistorialliselta museolta, Kiuruveden kaupungilta, museovirastolta, Pohjois-Savon liitolta, Pohjois-Savon pelastuslaitokselta, Ruokavirastolta, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesilta ja Väylävirastolta.

Muu osallistuminen

Arviointiselostuksesta on pidetty yleisötilaisuus 15.5.2023 klo 17–19 Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi yleisötilaisuudessa oli läsnä 24 henkilöä. Yleisötilaisuudessa esiin nousseita aiheita olivat mm. liikenteen lisääntyvä määrä, liikenneturvallisuus sekä melu- ja hajuhaitat.

ARVIINTISELOSTUKSESTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomaisen on pyytänyt lausunnot arviointiselostuksesta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle 11 lausuntoa ja 14 mielipidettä.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot ja mielipiteet löytyvät kokonaisuudessaan osoitteesta www.ymparisto.fi/SuomenLantakaasubiokaasulaitosYVA. Verkkosivuilla julkaistuista lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot.

Yhteenveto lausunnoista

Viranomaisilta saaduista lausunnoista keskeisimpinä asioina nostettiin esiin melu- ja hajuvaikutukset, hiilidioksidin hyödyntäminen, liikennevaikutukset, ilmastoarvioinnin tarkentaminen sekä lietteiden että lannoitteiden varastoiminen.

Melu- ja hajuvaikutukset

Kiuruveden kaupunki toteaa, että negatiivisten vaikutusten lieventämiseen on jatkosuunnittelussa kiinnitettävä erityistä huomiota. Lisäksi Ylä-Savon ympäristölautakunnan mielestä jatkosuunnittelussa on tärkeää huomioida, miten mahdollisiin laitoksen aiheuttamiin haittoihin, kuten melu- ja hajuhaittoihin puututaan toiminnan aikana. Lisäksi rakentamisen aikaiset räjäytykset tulee huomioida.

Liikenne

Kiuruveden kaupunki nostaa lausunnossaan esiin, että merkittävimmät negatiiviset vaikutukset aiheutuvat lisääntyvästä liikenteestä

14.7.2023

Pyhäsalmentiellä hankealueen ja taajaman sekä taajaman Valtakadulla. Raskaan liikenteen kasvaessa voi jalankulun ja pyöräilyn houkuttelevuus ja turvallisuus heikentyä kohtalaisesti.

Väyläviraston mukaan hankkeen jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä huomiota hankkeen seurauksena lisääntyvän liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen. Lisäksi lausunnossa todetaan, että jos tierakenteiden parannustoimille tai uusille liittymille todetaan hankkeen seurauksena tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustantamana.

Väylävirasto muistuttaa hankealueen kuivatuksen tärkeydestä, joten hulevesien johtamisesta teiden tai radan sivuosiin on sovittava erikseen. Jatkosuunnittelussa hulevesien suunnittelussa tulee huomioida valuma-alueen olosuhteet, arvioida muodostuvien hulevesien määrä ja virtaamat ja suunnitella hulevesien kokonaishallinta.

Hiilidioksidin hyödyntäminen ja ilmastoarvioinnon tarkentaminen

Ylä-Savon ympäristölautakunta nostaa lausunnossaan esiin, ettei biokaasusta erotettavaa hiilidioksidia ole huomioitu ilmastopäästölaskennassa. Ilmaston kannalta on suositeltavaa pyrkiä löytämään hiilidioksidin hyödyntämisvaihtoehtoja.

Luonnonvarakeskus suosittelee lausunnossaan tarkentamaan ilmastovaikutusten arviointia erityisesti mädätteen tai kierrätyslannoitevalmisteiden varastoinnin osalta. Lisäksi he suosittelevat, että kaikki varastointiin liittyvät ratkaisut kuvataan, koska kattamattomista varastosäiliöistä voi tulla ilmastopäästöjä.

Lietteiden ja lannoitteiden varastoiminen

Luonnonvarakeskus ja Ylä-Savon ympäristölautakunta toivat esiin lietelantaloiden riittävyyden ja varastointikapasiteetin. Suosituksena on, että varastointiin liittyvät asiat kuvataan ja riittävä lannoitteiden säilytystilavuus kartoitetaan ennen toiminnan aloittamista.

Hakekattila

Ylä-Savon ympäristölautakunta huomauttaa, että jatkosuunnittelussa on tärkeää huomioida Valtioneuvoston asetus keskisuurten energiantuotantoyksiköiden ja -laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista (1065/2017) ja ottaa käyttöön paras käyttökelpoinen tekniikka päästöjen vähentämiseksi sekä lämmön talteenoton maksimoimiseksi.

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipiteissä tuotiin esille seuraavia aiheita:

Virkistyskäyttö ja ulkoilu

Suurin osa mielipiteensä antaneista nosti esiin biokaasulaitoksen ympärillä olevien alueiden virkistyskäyttömahdollisuudet ja kuinka suunnitteilla oleva laitos muuttaa heidän mahdollisuuksiaan liikkua hankealueen ympäristössä.

Hajuvaikutukset

Useimmat mielipiteensä antaneet olivat huolissaan biokaasulaitoksen hajuvaikutuksista. Hajuvaikutusten osalta tuotiin esiin epävarmuuksia, joita liittyy hajukaasujen puhdistamiseen, hajumallinnukseen ja siihen, miten hajuhaittoja voidaan ehkäistä.

Meluvaikutukset

Liikenteen määrän kasvaessa myös liikenteen melu lisääntyy ja mielipiteiden antajat toivat esiin melun vaikutukset niin virkistyskäyttöalueeseen kuin asutukseen. Meluvaikutusten lieventämistoimenpiteitä toivotaan ja niistä annettiin esimerkkejä, kuten meluaita tai nopeuksien laskeminen käytetyllä tieosuudella.

Liikenne ja turvallisuus

Raskas liikenne kasvaa biokaasulaitoksen läheisyydessä ja Kiuruveden keskustassa. Liikenteen vaikutuksista oltiin huolissaan niin liikennemäärien kasvun kuin liikenneturvallisuuden suhteen. Erityisesti toivotaan huomiotavan liikennejärjestelyt, teiden kunnostaminen ja liikenneturvallisuuteen sekä kevyenliikenteen toteuttamisen liittyvät asiat.

Vaihtoehtoja koskevat kannanotot

Annetuissa kannanotoissa nousivat esiin niin hankevaihtoehtojen puolesta kuin vastaan olevat. Eniten vastustettiin Nyteikönahon vaihtoehtoa, myös Pyhäsalmentien vaihtoehdolla oli vastustajansa. Enemmän puollettiin kuitenkin Pyhäsalmentien vaihtoehtoa. Mielipiteiden antajat perustelivat

14.7.2023

kannanottojaan mm. virkistysmahdollisuuksien vähenemisellä, luontoarvojen muuttumisella sekä kulttuurimaisemaan tulevana muutoksina.

Kopiot annetuista lausunnoista ja mielipiteistä on toimitettu hankkeesta vastaavalle ja ne on koottu myös tämän perustellun päätelmän liitteeseen 1.

ARVIOINTISELOSTUKSEN RIITTÄVYYS JA LAATU

Pohjois-Savon ELY-keskus on YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun, ja toteaa tältä osin seuraavaa:

Suomen Lantakaasu Oy:n biokaasulaitoksen suunnittelua koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus (18.4.2023) on laadittu vuonna 2022 nähtävillä olleen arviointiohjelman (17.10.2022) ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon pohjalta. Hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus arviointien suorittamiseen ja arviointiselostuksen laatimiseen. Yhteysviranomaiselle toimitettu arviointiselostus täyttää YVA-laissa 19 §:ssä ja YVA-asetuksen 4 §:ssä säädetyt sisältövaatimukset. Selostukseen ei sisälly sellaisia sisällöllisiä tai laadullisia puutteita, jotka estäisivät yhteysviranomaista laatimasta perusteltua päätelmää hankkeen merkittävistä vaikutuksista.

Yhteysviranomaiselle toimitettu arviointiselostus on laadultaan selkeä ja kattava. Selostuksessa on tunnistettu hankkeen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset eri vaihtoehtojen osalta. Arviointiin jääneet puutteet ja epävarmuudet on huomioitava hankkeen jatkosuunnittelussa sekä lupavaiheessa. Tarvittavat lisäselvitykset tehdään myöhemmin lupa- ja hyväksymismenettelyjen yhteydessä kunkin lupaviranomaisen edellyttämässä laajuudessa.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että arviointiselostuksessa esitetyt arviot hankkeen ympäristövaikutuksista ovat riippuvaisia siitä, mitä valintoja toteuttamisen suhteen tehdään. Tämä tulee huomioida hyödynnettäessä selostusta hankkeen myöhemmissä vaiheissa.

YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ HANKKEEN MERKITTÄVISTÄ VAIKUTUKSISTA JA PERUSTELUT NÄKEMYKSILLE

Yleistä

Arviointiselostuksen, saatujen lausuntojen ja mielipiteiden sekä oman tarkastelun perusteella ELY-keskus esittää perusteltuna päätelmänään hankkeen merkittävistä vaikutuksista seuraavaa:

Arviointiselostuksessa esitettyjen arviointien perusteella hankkeen toteuttamisvaihtoehdoilla ei ole suuria eroavaisuuksia. Merkittäviksi ja kohtalaisiksi ympäristövaikutuksiksi ovat nousseet melu-, haju-, liikenne- sekä asuinviihtyvyyteen liittyvät vaikutukset.

Arviointiselostuksessa on hankkeen kuvaus ja tavoite esitetty selkeästi. Hankkeen tiedot maankäyttöön- ja muihin suunnitelmiin on selostuksessa avattu riittävästi. Ympäristön nykytilan kuvaus on hyvä ja hankkeen vaihtoehtojen ympäristövaikutukset on kuvattu riittävästi. Selvitysten avulla on saatu tarkempaa tietoa vaikutuksista.

Arviointiselostuksen luvussa (9) on kuvattu kattavasti biokaasulaitoksen erilaisia ympäristöriskejä rakentamisen ja toiminnan aikana. Lisäksi on kerrottu häiriötilanteisiin varautumisen keinoista.

Ympäristövaikutusten yhteenveto ja vaihtoehtojen vertailu on tehty ymmärrettävästi ja selkeästi.

Merkittävien ja kohtalaisten haitallisten vaikutusten ehkäisemiseen ja lieventämiseen tulee kiinnittää huomioita jatkosuunnittelussa ja ympäristölupavaiheessa. Haitallisten vaikutusten lieventämisen keinoja tulee tarkentaa, jotta haitallisia vaikutuksia voidaan vähentää arviointiselostuksessa esitettyä paremmin.

Liikenteen ja liikenneturvallisuuden osalta tulee kiinnittää huomiota liittymien suunnitteluun ja siihen, miten liikenneturvallisuutta parannetaan esimerkiksi tieosuuden suunnittelulla tai kuinka huomioidaan jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus. Nämä asiat tulee ottaa huomioon kaavoituksessa ja liittymäjärjestelysuunnittelussa.

Liikennemäärät eivät selvityksen mukaan kasvaisi merkittävästi, mutta raskaan liikenteen osuus kasvaa. Saatujen melutulosten meluarvot eivät ylitä valtioneuvoston asetuksessa (Vna 993/1992) annettuja melun ohjearvoja, mutta hankealueella äänimaailma muuttuu nykyiseen tilanteeseen nähden.

Hankkeen hajuvaikutukset ovat ympäristövaikutusten osalta kohtalaiset yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan. Jatkosuunnittelun aikana tulee selkeyttää hajukaasujen puhdistustapaa. Hajuhaittojen minimoimiseksi tulee kiinnittää huomiota häiriötilanteisiin ja varotoimenpiteisiin ennalta.

14.7.2023

Jatkossa on huomioitava myös, miten voidaan välttää laajemmat hajuhaitat esimerkiksi teknisillä ratkaisuilla. Lisäksi kuljetuksista aiheutuvat hajuhaitat tulee myös huomioida.

Melumallinnuksessa olevat epävarmuustekijät tulee ottaa huomioon käytettäessä arviointiselostusta päätöksenteon pohjana. Laitoksen suunnitelmien täsmentyessä, on laadittua meluselvitystä tarvittaessa päivitettävä hankkeen ympäristölupavaiheessa valvojan ja ympäristölupaviranomaisen edellyttämällä tavalla.

Arviointimenettely ja osallistuminen on kuvattu riittävällä tasolla. Arviointimenettelyn aikana on pidetty kaksi yleisötilaisuutta, joista yhteysviranomaisen on kuuluttanut paikallisissa lehdissä. Lisäksi YVA-selostusvaiheessa on toteutettu asukaskysely sekä haasteltu eri tahoja lisätiedon hankkimiseksi.

Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan asukaskyselyssä sekä yleisötilaisuudessa nostetut asiat tulee huomioida jatkosuunnittelussa sekä hankkeen toteuttamiseksi tarvittavia lupia myönnettäessä.

Melu

YVA-selostuksessa hankkeen meluvaikutuksia on arvioitu melumallinnuksella. Siinä on huomioitu teollisuustoiminnot, alueen tieliikenteen meluvaikutukset sekä rakentamisen aikaiset vaikutukset. Meluselvityksen tulokset on esitetty sekä taulukkomuodossa että meluvyöhykekarttoina.

Alueella ei ole tällä hetkellä teollista toimintaa ja liikennettä ei ole normaalia enempää, mutta hankkeen toteutuessa raskaan liikenteen määrää kasvaisi. Esitetyn selvityksen perusteella melun raja-arvot voivat paikoin nousta yli ohjearvojen, mutta eniten melua aiheuttaa biokaasulaitoksen alueella.

Arviointiselostuksen luvussa 5 (melu, s.92–93) todetaan, että "tehdassuunnittelun alkuvaiheessa kaluston täsmälliset äänitehotasot eivät ole saatavilla ja laitteiden sijainnit yksityiskohtaisine vaaka- ja pystygeometriatietoineen perustuvat usean melulähteen kohdalla oletukseen." Nämä edellä mainitut seikat tulee esittää ympäristölupavaiheen melumallinnuksessa kyseisten laitteiden valmistajien antamien arvojen mukaisesti, jotta saadaan oikeat mittaustulokset.

Lisäksi tulee huomioida rakentamisen aikana syntyvä melu sekä liikenteen että rakentamisen osalta. Rakentamisen aikaisissa vaikutuksissa tulisi huomioida lisääntyvä liikenne hankealueelle sekä informoida asukkaita

14.7.2023

toimenpiteistä, joista voi aiheutua haittaa. Väyläviraston lausunnossa nostettiin esiin maansiirto- ja louhintatyöt, jotka on suunniteltava ja toteuttava niin, että niistä ei aiheudu haittaa tai vaaraa liikenneväylille, liikennöinnille, väylien käyttäjille, vakaudelle tai kunnolle.

Arviointiselostuksessa ei ole tuotu esiin vaikutusten ehkäisemistä ja lieventämiskeinoja melun osalta. Hankealueella liikenteen melu kasvaa ja tämä vaikuttaa lähellä asuvien asuinviihtyvyyteen. Meluntorjuntaan tulee kiinnittää huomioita varsinkin virkistysalueiden osalta sekä kevyen liikenteen osalta.

Haju

Arviointiselostuksessa hajupäästösten mallinnuksessa on huomioitu biokaasulaitoksen toiminta normaali- ja häiriötilanteissa. Mallinnuksen tuloksissa on todettu, että normaalitilanteessa biokaasulaitos aiheuttaa jonkin verran hajua lähinnä laitoksen toiminta-alueella.

Häiriötilanteessa hajuhaitta voi olla merkittävä, koska suotuisissa sääolosuhteissa haju voi levitä laajallekin alueelle. Hajulla on myös vaikutusta biokaasulaitoksen läheisyydessä oleviin virkistysalueisiin sekä asutukselle. Nämä asiat nostettiin esiin myös annetuissa mielipiteissä.

Biokaasulaitokselle tuotavien liete- ja kuivikekuormien mukana voi tulla hajuhaittoja.

Tehtyyn hajumallinnukseen liittyy epävarmuustekijöitä, joista on todettu YVA-selostuksen sivulla 98 seuraavasti ” tehdassuunnittelun alkuvaiheessa hajupäästölähteiden tarkat päästötiedot eivät ole saatavilla ja päästökohteiden sijainnit perustuvat oletukseen”. Tältä osin mallinnuksia voi olla tarpeen päivittää ympäristölupahakemukseen.

YVA-selostuksessa on kerrottu yleisellä tasolla haitallisten vaikutusten ehkäisemisen ja lieventämisen keinoista, tämän vuoksi ympäristölupavaiheessa tulee kuvata tarkemmin, miten haittoja voitaisiin lieventää. Jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota mahdollisiin toiminnan häiriötilanteisiin varautumisessa, koska hajuhaitat voivat arviointiselostuksessa kerrotun mukaisesti levitä laajalle alueelle.

Ympäristölupahakemukseen tulee sisällyttää suunnitelma hajuhaittojen ehkäisemiseksi sekä suunnitelma toiminnasta ja tiedottamisesta häiriötilanteessa (so. tilanteet, jossa huomattavia hajuhaittoja voi lähialueella esiintyä).

14.7.2023

Liikenne

Liikenteen vaikutuksista YVA-selostuksessa on kerrottu luvussa 5.5. Arviointiselostusta varten tehtiin myös melumallinnus, jossa on otettu huomioon tieliikenteen melu sekä ajoneuvojen määrän muutos.

Hanke toteutuessaan lisää huomattavasti raskasta liikennettä hankealueen läheisyydessä, lisäksi hankealueen lähellä olevilla teosuuksilla liikennemäärät kasvaisivat. Rakentamisen aikaisiin liikennevaikutuksiin tulee kiinnittää huomiota, koska sen aikana kuljetetaan laitteita, maamassoja ja rakennustarvikkeita.

Ympäristölupavaihetta varten tarvitaan tarkennettu melumallinnus sekä tarvittaessa meluntorjuntasuunnitelma, jossa tulee huomioida myös liikenne laitoksen lähialueella.

Liikenteen määrän kasvuun liittyy myös liikenneturvallisuuskulma. Lisääntynyt liikennemäärä tulee huomioida jatkosuunnitteluvaiheessa suunniteltaessa liikennejärjestelyitä. Lisäksi tulee tarkastella millaisilla, keinoilla liikenneturvallisuutta voitaisiin parantaa.

Lausunnoissa ja mielipiteissä sekä YVA-selostusvaiheen yleisötilaisuudessa on nostettu esiin raskaan liikenteen määrän kasvu sekä käytettävään teosuuteen liittyvät olosuhteet. Lisäksi jalankulun ja pyöräilyn houkuttelevuus ja turvallisuus heikkenisivät Pyhäsalmentielle.

Näihin seikkoihin tulee kiinnittää huomiota jatkosuunnittelussa ja asemakaavaa laadittaessa.

Elinolot ja viihtyvyys sekä virkistyskäyttö

Arviointiselostuksen luvussa 5 on arvioitu vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. YVA-selostusta varten teetettiin asukaskysely, jossa selvitettiin Kiuruvedellä vakituisesti asuvien ja vapaa-ajan asukkaiden näkemyksiä. Kyselyn teemoina olivat vastaajan taustatiedot sekä suunnittelualueeseen ja vaikutusten arviointiin liittyvät kysymykset.

Arviointiselostuksessa on vaihtoehtojen välillä samankaltaisia merkittäviä vaikutuksia. Arviointiselostuksessa on todettu, että ”hankealueen käyttö virkistykseen estyy, ja vaikutukset (melu, haju, liikenne), ulottuvat myös lähialueelle, mikä voi vaikuttaa käyttökokemukseen”.

Merkittäviksi ja kohtalaisiksi ympäristövaikutuksiksi arvioidut melu, haju ja liikenne voivat vaikuttaa alueen elinoloihin ja ennen kaikkea viihtyisyyteen. Arviointiselostuksessa sosiaaliset vaikutukset on arvioitu kohtalaisiksi.

Asukaskyselyyn vastanneet toivat esiin kyselyn vaikutusten arviointi kohdassa mm. virkistysalueen käyttöön liittyvistä asioista kuten ulkoilun, keräilyn ja luonnon tarkkailun, raskaan liikenteen ja melun tuomat vaikutukset sekä asuinviihtyisyyden. Toimenpiteet, joita on esitetty hankkeen vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiskeinoiksi tulee jatkosuunnittelussa tuoda selkeämmin esille tarkempina toimenpiteinä. Esimerkiksi miten virkistysalueiden käyttö mahdollistetaan niin, että haju- ja meluvaikutukset eivät vaikuttaisi merkittävästi alueen käytettävyyteen.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, maankäyttöön tai kaavoitukseen

Arviointiselostuksessa on hyvin kuvattu kaavoituksen tilanne. Sijaintipaikan varmistuttua asemakaavan merkinnän tulee olla alueella sellainen, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Hankkeen vuoksi lisääntyvä melu ja mahdolliset hajuhaitat on tarpeen huomioida myös alueelle laadittavassa kaavassa. Lisäksi kaavoituksen yhteydessä on tarpeen kiinnittää huomiota liikenneturvallisuuteen, koska hanke lisää merkittävästi liikennettä laitoksen lähialueella.

Jatkosuunnittelussa on huomioitava Laulurämeen tuulivoimahankkeen sähkösiirtolinjan tarvitsema sijainti ja tila, koska arviointiselostusvaiheessa ei ollut tarkempia tietoja käytettävissä hankkeen osalta.

Onnettomuus- ja häiriötilanteet

Tukes nostaa lausunnossaan esiin, että tunnistettujen onnettomuuksien alustavassa seurausmallinnusraportissa on käytetty Tukesin ohjeistamia sääolosuhteita sekä lämpösäteilyn ja ylipaineen raja-arvoja.

Tukes huomioi omissa lupa- ja valvontaprosesseissaan tunnistettujen ja mallinnettujen onnettomuuksien vaikutukset ja niiden hallinnan sekä muun kemikaaliturvallisuuden. Satelliittilaitoksissa paineistettavan biokaasun ympäristö- ja turvallisuusriskit tulee kartoittaa suunnittelun ja lupaprosessin aikana.

Ilmanlaatu ja vaikutukset ilmastoon

Arviointiselostuksen luvussa 5.4 on käsitelty vaikutuksia ilmastoon. Selostuksesta ei käy tarkemmin selville purkamisvaiheen ilmastovaikutukset, jotka tulisi olla huomioituna ilmasto-osuudessa. Ilmastovaikutuksista tehtyjä laskelmia purkamisen aikaisesta arvioinnista ja

14.7.2023

hiilidioksidin talteenoton mahdollisuuksista olisi hyvä tarkentaa jatkosuunnittelun kannalta. Lisäksi tulee kuvata maankäyttösektorin arvioituja päästöjä ja nieluja.

Kierrätyslannoitteen varastoiminen

Mahdollisuudet varastoida prosessista saatavaa kierrätyslannoitetta tulisi selvittää maatiloilla. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida annetuissa lausunnoissa esiin nostetut kierrätyslannoitteiden varastointi sekä kattamisvaatimukset.

Hakekattila

Arviointiselostuksen eri luvuissa on sivuttu biokaasulaitokselle tulevaa hakekattilaa. Prosessin tarvitsemaa prosessihöyryä tuotetaan hakekattilan avulla. Raaka-aineet luvussa 1.4.2 kerrotaan, että tuleva hakekattila käyttää noin 58 000 m³ haketta vuodessa. Lisäksi kappaleessa 5.3.7 on esitetty, että hakekattila korvattaisiin sähkökattilalla.

Yhteysviranomaisen kiinnittää huomiota siihen, että YVA-ohjelmavaiheessa hakekattilan tilalle ei tuotu vaihtoehtona esille sähkökattilaa. Liikenteen vaikutuksissa on kuitenkin huomioitu hakekuljetukset. Jatkosuunnittelussa tulee kuitenkin huomioida, käytetäänkö biokaasulaitoksella hakekattilaa vai sähkökattilaa. Yhteysviranomaisen huomauttaa, että hakekattilan käytöstä muodostuu tuhkaa eikä sen jatkokäyttämistä ole kuvattu. Ympäristölupavaiheessa on tarkemmin esitettävä, tuotetaanko prosessihöyryä hake- vai sähkökattilalla. Lisäksi on kuvattava mitä hakekattilasta tulevalle tuhkalta tehdään, mikäli hakekattila valitaan prosessihöyryä tuottavaksi.

Vedenkäyttö

Arviointiselostuksen mukaan biokaasulaitoksen prosessissa käytettäisiin vettä 50 000–150 000 m³ vuodessa. Arviointiselostuksesta ei käy ilmi, paljonko sadevesiä hyödynnetään prosessissa, eikä miten paljon vesijohtovettä käytetään. Biokaasulaitoksen vedenkäyttöön vaikuttava prosessitekniinen ratkaisu tulee valita jatkosuunnittelussa ja varsinkin ympäristölupavaihetta varten sen tulee olla selkeä.

AJANTASAISUUDEN TARKASTAMINEN

Hanketta koskevaan lupahakemukseen on liitettävä arviointiselostus ja tämä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä. Lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Hankkeesta vastaava voi tarvittaessa pyytää ennen lupa-asian vireille tuloa yhteysviranomaista esittämään näkemyksensä perustellun päätelmän ajantasaisuudesta. Ajantasaistamisen tarvetta voidaan joutua tarkastelemaan esimerkiksi, jos hanke on muuttunut tai arvioinnista on kulunut pitkä aika.

YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELLUSTA PÄÄTELMÄSTÄ TIEDOTTAMINEN

Perusteltu päätelmä julkaistaan osoitteessa www.ymparisto.fi/SuomenLantakaasubiokaasulaitosYVA, minkä lisäksi siihen voi tutustua paperimuodossa ELY-keskuksen asiakaspalvelussa (Kallanranta 11, Kuopio). Päätelmää koskeva kuulutus pidetään nähtävillä ELY-keskuksen verkkosivuilla 17.07. – 16.08.2023 välisen ajan. Tieto kuulutuksesta julkaistaan Kiuruveden kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

Yhteysviranomainen toimittaa perustellun päätelmänsä sekä kopiot arviointiselostuksesta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle.

Perusteltu päätelmä toimitetaan tiedoksi hanketta käsitteleville viranomaisille, vaikutusalueen kaupungille ja muille asianosaisille viranomaisille.

SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA OIKAISUMAHDOLLISUUS

Tästä päätelmästä peritään Suomen Lantakaasu Oy:ltä maksu, jonka suuruus on 11 000 euroa.

Maksupäätös on annettu valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla ja sen määrä perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2023 (1357/2022). Mainittuun asetukseen sisältyvän maksutaulukon mukaan perustellusta

päätelmästä perittävän maksun suuruus tavanomaisessa hankkeessa (14–23 henkilötyöpäivää) on 11 000 euroa. Tämän hankkeen osalta käsittelyyn on käytetty yhteensä 14 henkilötyöpäivää.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän perustellun päätelmän antamispäivästä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 19 ja 23 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 4 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus (1357/2022) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallinto-keskuksen maksullista suoritteista vuonna 2023.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Päivi Karhunen ja ratkaissut ympäristövastuualueen johtajan sijaisena ympäristönsuojelu ja ilmasto- yksikön päällikkö Jorma Lappalainen.

Edellä mainittujen lisäksi arviointiselostuksen tarkastamiseen ja perustellun päätelmän laatimiseen ovat Pohjois-Savon ELY-keskuksessa osallistuneet *limnologi Taina Hammar, ympäristöylitarkastajat Terhi Lylyjärvi, Hanne Siikström ja Jutta Mikkonen, ympäristönsuojelun erityisasiantuntija Ossi Tukiainen, ympäristölakimies Juha Perho, ilmastoasiantuntija Tapio Kettunen ja liikennejärjestelmäasiantuntija Raimo Kaikkonen.*

Liitteet

Kooste lausunnoista ja mielipiteistä

Oikaisuvaatimusosoitus (hankkeesta vastaavalle)

Jakelu

Suomen Lantakaasu Oy, sähköpostilla Lausunnon/mielipiteen toimittaneet (s-postilla)

Tiedoksi

Itä-Suomen AVI ympäristöluvut vastuualue (lupaviranomaisena)

14.7.2023

POSELY/2351/2022

Tämä asiakirja POSELY/2351/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POSELY/2351/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Karhunen Päivi 14.07.2023 09:05

Ratkaisija Lappalainen Jorma 14.07.2023 08:50